

سمانه وحیدی اصل، ۱۴۰۵

تحلیل محتوای سند تحول بنیادی بر اساس مولفه‌های خلاقیت سازمانی تورنس

نظام‌های آموزشی نوین برای مواجهه با تغییرات شتابان و توسعه پایدار، نیازمند خلاقیت سازمانی هستند. از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف تحلیل محتوای «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» ایران بر اساس مؤلفه‌های چهارگانه خلاقیت سازمانی تورنس (سیالی، انعطاف‌پذیری، اصالت و بسط) انجام شد تا میزان غنا و کفایت این سند راهبردی از منظر نوآوری و تحول‌آفرینی ارزیابی گردد. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و از نوع تحلیل محتوای کمی و کیفی (تماتیک) بود. جامعه و نمونه پژوهش شامل کل متن سند تحول بنیادین بود که به روش تمام‌شماری بررسی شد. ابزار گردآوری داده‌ها، چک‌لیست محقق‌ساخته بر اساس مدل تورنس بود که روایی محتوایی آن توسط خبرگان تأیید و پایایی آن با ضریب توافق کاپای کوهن (??/?) ارزیابی گردید. تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار MAXQDA و آزمون کای-اسکوئر انجام شد. یافته‌ها نشان داد که پروفایل خلاقیت سازمانی در سند، نامتقارن و قطبی‌شده است؛ به‌طوری‌که مؤلفه «اصالت» با ??/?? درصد فراوانی (رتبه اول) به دلیل تأکید بر هویت‌بخشی بومی و پرهیز از تقلید، و مؤلفه «بسط» با ??/?? درصد (رتبه دوم) به دلیل مهندسی ساختارهای کلان، بیشترین توجه را به خود اختصاص دادند. در مقابل، مؤلفه «انعطاف‌پذیری» با ??/?? درصد (رتبه آخر) دچار ضعف شدید و جمود ساختاری ناشی از تمرکزگرایی است و مؤلفه «سیالی» نیز با ??/?? درصد در رتبه سوم قرار گرفت. آزمون کای-اسکوئر تفاوت معناداری بین فراوانی مؤلفه‌ها نشان داد ($p < ??/??$). در نتیجه‌گیری می‌توان بیان کرد که سند تحول بنیادین یک «نقشه راه بومی و ساختارمند» است، اما فاقد مکانیزم‌های چابک و منعطف برای انطباق با تفاوت‌های فردی، فرهنگی و منطقه‌ای می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌شود در بازنگری‌های آتی، اختیارات منطقه‌ای برای بومی‌سازی اجرایی افزایش یافته، مدل‌های چندگانه و بدیل برای راهکارهای عملیاتی طراحی شود و نظام بازخورد پایین به بالا در چارچوب نهادی سند پیش‌بینی گردد.

کلیدواژه‌ها: واژگان کلیدی: سند تحول بنیادین، خلاقیت سازمانی، تحلیل محتوا، مدل تورنس، سیاست‌گذاری آموزشی.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۳۲۹۷۰۷۹۳۲۶۶۰۷۶۴۰۴۶۱۶۳۵۵۸۶۱۱

تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۶/۲۱

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: مهندس مصطفی عباسی‌ثانی

Thesis:

Content Analysis of the Fundamental Transformation Document Based on Torrance's Organizational Creativity Components

Modern educational systems require organizational creativity to cope with rapid changes and achieve sustainable development. Therefore, this study aimed to conduct a content analysis of Iran's "Fundamental Reform Document of Education" (FRDE) based on the four components of Torrance's organizational creativity model (Fluency, Flexibility, Originality, and Elaboration) to evaluate the richness and adequacy of this strategic document in terms of innovation and transformation. The research employed a descriptive-analytical approach, utilizing both quantitative and qualitative (thematic) content analysis. The study population and sample comprised the entire text of the FRDE, analyzed through a census method. The data collection tool was a researcher-made checklist based on Torrance's model, whose content validity was confirmed by experts and reliability was established using Cohen's Kappa coefficient (0.83). Data analysis was performed using MAXQDA software and the Chi-square test. The findings revealed that the organizational creativity profile of the document is asymmetrical and polarized. "Originality" ranked first with 36.6% frequency, emphasizing indigenous identity and the avoidance of imitation, while "Elaboration" ranked second (28.4%) due to macro-structural engineering. Conversely, "Fluency" ranked third (20.4%), and "Flexibility" ranked last (14.4%), suffering from severe structural rigidity and centralization. The Chi-square test confirmed a statistically significant difference among the frequencies of the components ($p < 0.001$). In conclusion, the FRDE serves as a structured and indigenous roadmap but lacks agile and flexible mechanisms to adapt to individual, cultural, and regional diversities. It is recommended that in future revisions, regional authorities for operational localization be enhanced, multiple and alternative models for operational strategies be designed, and a bottom-up feedback system be integrated into the document's institutional framework.